

V R T E C.

Izbaja
1. dné
roscega
meseca
na ocelj
póli in
stoji za
vso leto
2 gl.
60 kr.,
za pol
leta 1 gl.
30 kr.
av. vr.

Naroč-
nina se
naprej
plačuje
in po-
šilja u-
redništ-
vu v
špítal.
ulicah
hiš. št.
273
v Ljub-
ljani.

Časopis s podobami za slovensko mladino.

Štev. 3.

V Ljubljani 1. marca 1876.

Leto VI.

V r t e c u.

Rasti, rasti, vrtec zali,
Cveti, cveti, vrtec moj!
Bodemo te zalivali,
Suše nikdar se ne boj!

Rasti, rasti, vrtec dragi!
Rože v tebi naj cvetó,
Duh naj širi se njih blagi
Črez dolino, črez goró.

V tebi kdor izprehajáje
Še nedolžno se igrá,
Tvoj mu prostor senco daje,
Dušno mu perút krepčá:

To slovenska je mladína,
Majke Slave zorni cvét,
Domovíni korenina,
Sladki up bodočih lét.

Očevína, vsa vesela,
Gleda détko, upajóč,
Da obilen plod bi žela,
Ki je v vrtu nje cvetóč.

Vrtec! bláži, góji, búdi
Srca naših tí otrók,
In vcepíti se jim trúdi
Rodoljubje v kri in sók!

Vedno z róko módro vódi
Mládež našega domú;
Rasti, cveti, vrtec! plódi
Mnogo čvrstega sadú!

Vrtec, cvetke in vrtníki,
Bog podáj vam blagoslòv,
Da slovenskej vi mladíki
Obudíte zárod nov!

Matej Strgár.

Helima.

(Povest; po misijonskih listih spisal J. S-a.)

Helimina domovina.

Deklica Helima, o katerej govori naslednja resnična povest, bila je doma daleč daleč od nas proti jugu, kamor v jeseni naše lastovke potujejo in kder prebivajo od nas zelo različni ljudje, črnci ali zamoreci — v vročej Afriki. Zdaj v Afriki nij tako lepo in veselo, kakor je bilo nekdanj, kakih 400 let po Kristu, ko je bila ondu razširjena krščanska vera, katero sta med drugimi učila veliki cerkveni mučenec sv. Ciprijan in veliki cerkveni učitelj sv. Avgustin. Sv. katoliška vera je začela ondu pešati, ž njo pa tudi sreča in blagostanje ljudstva. A popolnoma zatrli so oboje divji mohamedanski Arabljani, ki so pred kakimi 12 stoletji prihruli v tiste kraje ter si krščanske prebivalce podjarmili.

Od potlej prebivata ondu dva različna národa: potomci prišlih Arabljanov, in prvotnih krščanskih prebivalcev. Prvi se imenujejo Beduini, ki brez stalnih prebivališč stanujejo po šotorih zdaj tu zdaj tam, kder se jim bolje zdi; a drugi se zovó Kabili, ki se še zdaj trdno držé svojih národnih šeg, prebivajo po velikih vesnicah, so pri delu pridni in spretni, a drugače jezljivi in maščevalni, ter se včasih zbijó in okraspajo kakor divje zveri. Tudi jako nesnažni so, kar naredí med njimi, zlasti med njihovimi otroci mnogo bolezní. Živé o poljedelstvu, živino- in sadjereji. Po veri so na videz mohamedanci, kakor Beduini, a prav za prav jim nij mar za nobeno vero. Nekaterim je vse versko opravilo to, da včasih vzdihnejo: „Alah je velik in Mohamed je njegov prorok.“ Od krščanske vere nij bilo sledú med njimi, kar so je Arabljanski Beduini podjarmili do 1830. leta, ko so si Francozi nekaj tiste dežele osvojili. Od potlej se zopet širi ondu krščanska vera in vrača se tudi sreča in blagoslov med revne Kabile.

Lakota med Kabili.

Bilo je 1867. leta, da je bila pri Kabilih velika suša; vsled tega se je žetev slabo obnesla in nastala je huda lakota. Istega leta se je tem siromakom strašno hudo godilo. V velikih množicah so prihajali v mesta, zlasti v francosko mesto Algier, da bi v smetéh po cestah in ulicah iskali, s čemur bi si glad utolažili. Mnogo jih je užé poprej na potu onemoglo, a mnogo jih je tudi v mestu konec vzelo, tako da so morali vozove po mestu in po deželi poslati, na katere so sem ter tja ležeča trupla nalagali in potem pokopavali. Kristjani od vseh strani sveta, zlasti francoski, storili so, kar se je dalo, da bi ubogim Kabilom kaj pripomogli. Najbolj se je za te ubožce trudil algijski nadškof Karl Lavigerie, ki je vse med nje razdelil, kar je imel.

V srce so se mu smilili zlasti gladni in zapuščeni kabilski otroci. Nekateri je sprejel v svoje stanovanje; a jedva se je izvedelo, da nadškof ubožne otroke sprejema, hitele so zapuščene sirote od vseh strani tja, a druge so prinašale matere, da bi jim otele življenje. Do sto jih je prišlo vsak dan pred nadškofovo poslopje. Kaj je bilo storiti usmiljenemu nadškofu? Odpoditi sirot nij mogel, a preživiti jih tudi nij imel s čim. Pobožni gospod je vse sprejel s trdnim zaupanjem na Boga. Čez nekoliko dni je imel užé blizu do 800 otrok preskrbeti, in čez štirinajst dni še jedenkrat toliko.

Ljudje mu so očitali, zakaj več otrok sprejema nego jih more prerediti, a nadškof jim je nato odgovarjal: „tako očitane bi zaslužil, ako bi po mojej krivdi katoliška cerkev, ki je do zdaj še vsako gorjé ljudem polajšala, v tej nesreči ne pomagala.“ In njegovo zaupanje nij bilo prazno. Obili darovi iz Francoskega in cele Evrope so mu pomagali ustanoviti dve veliki sirotišnici: jedno za dečke in drugo za dekleta. V vsako je lahko sprejel preko 1000 otrok, ki mu so bili v skrb in odrejo. Iz začetka jih je v sirotišnici mnogo pomrlo, ker so bili nekateri užé malo živi, a drugi zopet čisto izstradani sprejeti. Mnogo jih je pa tudi bilo rešenih, ki bi drugače bili gotovo žalosten konec vzeli. Med temi je bila tudi Helima, ki je prišla v dekleško sirotišnico.

Helima pride v sirotišnico.

Helima je bila med prvimi siroticami, ki so bile sprejete v sirotišnico sv. Evgenija pri Algieru grudna meseca 1868. leta. Za časa lakote je poskusilo to dete vse trpljenje zapuščene sirote. Ko je mater izgubila, bila je še čisto majhena. Ko je malo odrasla, tako je sama pripovedovala, pošiljali so jo oče vsako jutro šibja rezat, iz katerega so vezali metle ter je prodajali. Večkrat, če nij dosti metlinja prinesla, so jo sè šibo zapodili iz hiše, a nekega dne v najhujšej lakoti je celó niso pustili več v hišo, ampak skozi vrata so jej rekli: „poberi se od tukaj ter idi, kamor ti drago, jaz nemam več kruha zate!“ Helima je morala to noč pod milim nebom prenočiti; a zjutraj je šla zopet trkat na očina vrata. Ali zdaj so jo oče še bolj srditi zapodili, in ker je tretjič in četrtič tudi zamán prišla trkat, morala je iti od doma. Le za silo oblečena, klatila se je okoli in navadno divja zelišča in korenje zavživala. Malokdaj jej je kaka usmiljena žena podelila kosček kruha ali skledico juhe. Ali oče nebeški, ki ptice pod nebom preživí, tudi Helime nij zapustil, ampak pripeljal jo je v varno zavetje omenjene sirotišnice.

Nij znano, kako dolgo je sirota tako zapuščena okoli hodila. Nekega dne so jo našli v francoskej vasi Millianah, ter jo na vélikem vozu z drugimi sirotami pripeljali v sirotišnico. A prestano trpljenje jej je vsadilo smrtno klico, ki se nij dala več popolnoma zadušiti.

Ko je prišla v sirotišnico, bila je menda 8 let stara; obraza je bila temnega in divjega; črne oči so kazale pamet a tudi strasten značaj. V začetku se je tiho k steni tiščala in se bojéč okoli ozirala, da so jo vsi milovali. Druzega dné je jako zbolela in nadškof pridši gledat siromašne otroke, mislil jej je podeliti sv. krst, a zdravnik je odsvetoval, češ, da še nij nobene smrtne nevarnosti. In res je za nekoliko dni Helima svojo bolezen srečno prestala.

Helimino spreobrnjenje.

Kolikor bolj se je bojazljiva deklica v sirotišnici privadila, toliko očitnejše je tudi kazala svoj divji značaj in različne slabe lastnosti. Posebno rada je zmikala in legala, a zraven je bila nevošljiva, jezljiva in trmoglava. Zdelo se je, kakor da bi še nikoli noben žar milosti božje njenega sreca ne bil obsijal. Jestí je bila njena jedina misel in jestvine krasti in skrivati bilo je njeno največje veselje.

Težko je poboljšati dete, ki je zašlo na slabi pot, a še težavnejše je bilo to pri Helimi, ker nij še nikoli pravega pota poznala. Ko so usmiljenim

sestram, ki so sirote oskrbovale in učile, nad Helimo užé vse poskušnje izpodletele, začele so moliti za to dete, in Bog jim je res pokazal pot do nje-nega srca.

Neko nedeljo zjutraj, ko je bilo največ usmiljenih sester pri božjej službi, splazi se Helima z drugo svojo tovarišico v kuhinjo. Skrbno se ozirate po vseh kotih in misléc, da ju nihče ne vidi, popnete se do kotla, v katerem se je kuhalo meso. Pokrovko kmalu odkrijete, izvlečete nekaj kosov mesa ter si je začnete deliti. A zdaj ju pazljivo oko neke sestre zagleda in obe ste dobile zasluženó kazen. Velika sramota, da je bila zasačena pri tatvini, in ostra kazen, naredila je na Helimo velik vtisek. Spoznala je, da nij prav storila, a jezilo jo je, da je bila kaznovana. Več dni nij niti besedice izpregovorila; srpo in černo je gledala pred-se in vsaka resna in prijazna beseda je bila zamán. Nekega dne je čestita gospa prednica otrokom smokve delila. Vsi so k njej priskakljali in se jej lepo zahvaljevali, samo Helima je stala daleč proč od nje in se je mrzlo držala; vzela je podeljeni dar, brez da bi se bila zahvalila. Usmiljene sestre so od zdaj še bolj za-njo molile in še prijaznejše ž njo ravnale.

Čestita mati jo poskuša še na drug način spreobrniti. Pokliče jo k sebi, položi jej ljubeznjivo svojo roko na ramo ter jej pripoveduje, kako jej ona vedno le dobro želí in jej povsod rada pomaga, a kako Helima vso njeno ljubezen le zametuje in vse le po svojej trmi dela. Te besede so zadele srce otrokovo; odprla je svoje velike temne očí in pogledala materi v obraz. In kakor da bi ugledala v njenem obrazu veliko ljubezen do sebe, oblile so jo solzé in jokajóč ovije svoji roki okoli materinega vratú ter reče iz globočine svojega srca: „hvala vam na vsem, kar ste mi dobrega storili.“ Helima je prvič opazila, da jo res ljubijo, in to jo je genilo. Da je Helima toliko časa o ljubezni svojih učiteljic dvomila, to je zapopadljivo, ker vse svoje življenje nij družega poznala, nego preganjanje in trpljenje; a menj zapopadljivo in gotovo tudi menj lepo je, ako otroci krščanskih starišev, ki jim včasih še preveč prizanašajo, ne verujejo, da jim stariši dobro hočejo, če njihove slabosti kaznujejo.

Odkar se je Helima prepričala, da jo ljubijo, izpremenila se je vsa. Z neizrekljivo ljubeznijo je bila posihmal čestitej materi vdana. Njen pogled je bil zdaj milejši in prijaznejši in tudi njeno vnanje obnašanje je kazalo notranjo izpremembo. Začela je delati in se učiti. Navadne molitvice je kmalu znala; tudi hudo in dobro je zdaj bolje razločevala. Zakaj je to omeniti potrebno, razvidno je iz tega, ker je nekega dne prav resno svojo učiteljico vprašala: „bi-li to bil greh, ko bi svojo tovarišico ubila?“ in je zraven z rokami pokazala, da bi bila voljna jo takój zadaviti.

Helimin krst.

Helima je stala na potu poboljšanja, katerega je bila nastopila. Ne, da bi nobene svojih prejšnih slabosti več ne imela, ampak kolikorkrat je kaj krivega storila, sprejela je voljno zasluženó kazen, svojo krivico je obžalovala ter sklenila se je odvaditi.

V tistem času so sirotišnico pod posebno varstvo Device Marije postavili, in kmalu se je njeno varstvo med otroci očitno razodevalo. Vseh se je polastila goreča želja po svetem krstu, tudi Helime. Samega veselja se jej

je lice žarilo, kadar je bila pri krščanskem nauku. Čestokrat je rekla: „kako rada bi užé sveti krst prejela, da bi mogla s čestito materjo vred v nebesa priti!“ Ta želja po svetem krstu je bila tolika, da je vsako kazen za svoje slabosti tako rada sprejela, da je njena učiteljica o njej pisala: „ko bi se smelo, želela bi, da Helima kaj hudega storí, samo da bi videla, kako srčno potem to obžaluje.“

Čeravno še nij bila krščena, vendar je užé znala, kdo je Jezu Krist, in in da je v presvetem rešnjem Telesu pričujoč. Če se je kaj pregrešila, rekla jej je učiteljica: „idi pred kapelico in prosi ljubega Boga, da ti pové, kaj moraš zdaj storiti.“ Potem je otišla, in ko se je vrnila, rekla je: „ljubi Bog mi je rekel: ti bi rada moja bila, a si preveč hudobna; ne maram za tebe; obžaluj to, kar si storila, potem ti odpustim.“ Precej si je kako pokoro naložila, in nij bila poprej zadovoljna in vesela, predno je nij čisto izpolnila.

Tako se je približal Helimi dan sv. krsta. Dne 25. prosinca 1872. leta na dan spreobrnjenja sv. Pavla je bila po sv. krstu v katoliško cerkev sprejeta. Dobila je imé: Marija, Zofija, Albina. Veselje in sreča, katero je ta dan čutila, popisati se ne more. Od tistega dneva je čisto novo življenje začela. Helima je umrla in prerodila se iz nje — Albina.

Helimina stanovitost.

Nihče ne pride učen na svet; kdor hoče kaj znati, treba se mu je učiti in pridnemu biti.

Helima — imenujmo jo tako, ker smo tega imena užé vajeni, čeravno se je zdaj Albina imenovala — postala je kristjana. Pri sv. krstu je bila umita vseh grešnih madežev, in postala je zopet čista in nedolžna pred obličjem božjim; a svojih slabih nagnenj še nij bila rešena. Slaba nagnenja so jej ostala in jo skuševala kakor poprej, a to brez vspeha. Helima namreč nij bila zadovoljna samo z imenom kristjane, hotela je tudi kristjana biti in — kakor je sama večkrat dejala — „svetnica“ postati.

Zavoljo njenega strastnega in trdnega značaja morale so jo učiteljice večkrat strahovati, a to jej nij bilo všeč. Vendar se je neprenehoma bojevala zoper nezadovoljnosti in bridkosti, ki so se jej rodile v njenem mladem srci. Tudi zdaj se je še večkrat pregrešila, a vselej je svoj pregrešek spoznala in si precej kako kazen zanj naložila. Po sv. krstu je tudi svoje poprejšne grehe in zmote bolj spoznala ter obžalovala; celó za trpljenje je prosila, da bi se Bogu za storjeno razžaljenje pokorila. V takem duhu pokore je voljno pretrpela hudo bolezen na očéh. Sploh je vkljub svojej mladosti užé znala, kak pomen in koliko vrednost ima trpljenje v krščanstvu. Nekega dne še pred sv. krstom pride nadškof v sirotišnico. Otroci so jih lepo prosili, naj jim kmalu zakrament sv. krsta podelijo. Pri tej priložnosti se nadškof k Helimi obrne in jo vpraša: „ali ti užé veš, kaj se pravi kristjana biti?“ „To se pravi, vse za ljubega Boga voljno trpeti,“ odgovori naglo Helima.

„Tako je“, odgovori nadškof, „ali pa tudi veš, kaj se pravi trpeti?“ Na to so jej pokazali podobo čestitega mučenca Jeronima, ubogega krščanskega suznja, katerega so Muhamedanci živega v mestno obzidje vzdali, ker nij hotel svoje vere zatajiti. To so jim nadškof pripovedovali ter Helimo vprašali: „bi-li hotela ti kaj takega trpeti?“

Helima malo pomislja, potem pa odločno odgovori: „dá, ker trpljenje je kratko, a plačilo za trpljenje je v nebesih večno.“

Misel na večno veselje v nebesih jej je vse trpljenje in vse bridkosti lepšalo.

Helima pride v Marselj.

Tudi pridnosti in svetosti se moramo učiti in vaditi. Helima je mislila, da bi se tega bolje naučila v Evropi nego v Afriki. Saj so sestre, ki jo tako ljubijo in lepo učé, iz Evrope prišle; v Evropi so tisti pridni ljudje, ki so njim nepoznanim poganskim otrokom užé toliko dobrega storili in še storé. Med temi ljudmi, misli Helima, bi tudi sama hitro pridna in sveta postala. Zlasti pa je imela gorečo željo, priti v sirotišnico Marseljsko, ker je od svojih učiteljic mnogo slišala o gorečnosti in pobožnosti ondašnjih sirotic. „Ljuba mati,“ djala je večkrat prednici, ko je slišala, da bo otišla na Francosko, „ljuba mati, vzemite me sè soboj v Marselj, da se ondu bolje naučim pridna biti. Vi ste tako dobrotljivi, da ste meni kuma pri sv. krstu bili, čeravno sem bila najhjudóbnejša, a zdaj sem pridnejša, zatorej me ne bote zapustili!“

Vendar je prednica otišla brez Helime na Francosko, a previdnost božja je razmere tako vravnala, da se je Helimina želja izpolnila. Nadškof je namreč spoznal njeno dobro glavo in veliko gorečnost ter je sklenil njo in še jedno njenih tovarišic na Francosko poslati, da bi se ondu bolje izobrazile, kakor je to bilo v Afriki mogoče. To naznanilo je Helimo silno razveselilo, da pride vendar k pridnim deklicam v Marselj, čeravno jej je tudi žal bilo zapustiti dobre sestre in ljube tovarišiče v Afriki. V primeri sè svojo tovarišico, ki samega veselja nij vedela kaj početi, ko bo toliko lepega in novega videla, bila je Helima čisto mirna. Na njenem resnem obrazu bilo je videti, da se v njenem srci več godi, kakor o takih priložnostih v srci navadnih otrok. To se je tudi očitno pokazalo, ko pridete s tovarišico v Marselj. Nje niso mikale velike ladije, ki jih je bilo na stove videti v morskej luki, tudi ne široke ulice z lepimi poslopji in krasnimi prodajalnicami, ne vsa krasota in lepota, kakoršne še nikoli v svojem življenji nij videla — vse to je ni zanimalo; kajti mislila je, kako srečna je zdaj, ko je na čisto krščanskej zemlji. Zato so bile tudi njene prve besede, ko je prišla v lepo francosko mesto: „kolika sreča zame, da nijsem več med pogani in mohamedani!“

Helimina bolezen.

Prednica in usmiljene sestre so Helimo in njeno tovarišico z veseljem sprejele. Helimi so se zdaj izpolnile njene najsrčnejše želje, zato se je v njenem celem obnašanji razodeval nenavaden mir in pokoj. Zdaj bi bila popolnoma srečna, ako bi ne bilo imelo pomankanje in trpljenje v njenih otroških letih toliko vpliva na njen itak slab život, da jej tudi največja skrb nij mogla podeliti stalnega zdravja. Njene telesne moči so polagoma pojemale in bilo je videti, da jej nij več dosti časa odločenega v življenje. Poprej se je bila smrti silno bala, češ, da bo potem njeno truplo v zemlji trohnelo. A zdaj jo je ta strah popolnoma zapustil in v najhujšej bolezni je bila vesela do poslednje ure.

Večkrat je izrekla željo, da bi kmalu smela iti in videti ljubega Očeta v nebesih, a včasih je zopet želela ozdraveti ter prosila tovarišice, naj molijo

za-njo. Vsa je bila vdana v voljo božjo. Spominjala se je tudi večkrat svoje bivše tovarišice Amalije, ki je hitro po sv. krstu umrla, rekla je: „jako želim, da bi Malika kmalu prišla po-me.“

In res nij več dolgo čakala na to. Jedí nij mogla več požirati; stalo jo je vselej veliko truda, da je kaj malega povžila.

Helimino prvo sv. obhajilo.

Bog je sicer to dobro deklico v zadnjih dnevih z velikim trpljenjem obiskal, a skazal jej je tudi veliko milosti. Helima je bila užé toliko podučena, da bi drugo leto k prvemu sv. obhajilu pristopila ter se s svojim tako ljubljenim odrešenikom v resnici združila. Ta velika milost je bila v tem času predmet vsih njenih misli in željá. A ker je deklica bolj in bolj slaba postajala, odločili so dan prvega sv. obhajila poprej, užé na god sv. Mihaela, to je bilo 29. septembra 1872. leta. Koliko veselja je njeno srce ta dan občutilo, to umeje samo tak, ki vé, kolika radost navdaja pobožnega in pridnega otroka v mislih na prvo sv. obhajilo.

Teden pred sv. Mihaelom je bila njena bolezen najhujša. Trpela je toliko, da se nij mogla za ta veseli dan tako pripraviti, kakor je želela. A veselje do sv. obhajila je tudi v največjem trpljenji razodevala.

Zvečer poprejšnega dné, ko je neizrekljive bolečine trpela, vprašali so jo: „bi-li želela zdaj umreti in v nebesa iti.“

„Ne; tako dolgo bi še rada živela, da bi sv. obhajilo prejela,“ odgovorila jim je.

Na dan sv. obhajila se je čutila nekoliko boljša, bila je nenavadno vesela, vstala je in v boljše obleki v kapelici pri sv. maši prejela sv. obhajilo. Kaj se je v tem trenutku v njenem srci godilo, to zna samo tisti, ki ga je v svoje srce prejela. Njena pobožnost je bila zeló ginljiva; dolgo še po svetí maši je ostala v kapelici. Potem je od veselja in hvaležnosti do sester, kj so jej k tej sreči pripomogle, srčno objela in poljubila. Prednica jo vpraša: „kaj ti je danes ljubi Jezus povedal?“

„Rekel mi je: glej, zdaj sva združena; zahtevaj od mene, kar koli želiš, vse ti dam.“ — „Zdaj je Jezus moj prijatelj“, dostavi še, in si roki čez prsi sklene, kakor da bi hotela tudi Jezusa iz hvaležnosti objeti.

„Ali greš zdaj rada v nebesa?“ jo vprašajo sestre.

„O zeló rada!“

„Tedaj ne želiš nazaj v Afriko, da bi učila in oskrbovala ubožne arabljanske in kabilske otroke?“

„Pač, če je božja volja, tudi rada grem!“

„A kam greš rajši v nebesa ali v Afriko?“

„Mnogo rajši grem v nebesa.“

„A kaj bo z ubogimi arabljanskimi in kabilskimi otroci?“

„Teh ne pozabim; v nebesih bom za-nje prosila in molila.“

Potlej so jo ves dan pustili samo, da je molila za svoje neverne rojake, ki ne poznajo svojega odrešenika Jezusa; molila je za duhovnike, ki so jo tako lepo učili, za sestre, ki so jej toliko dobrega storile, za svoje tovarišice, s katerimi je tako srečno živela, in za nadškofa v Algieru, kateremu se ima zahvaliti za vso svojo srečo.

Helimina smrt.

Le malo dni še je bilo Helimi živeti; tudi ti dnevi so bili dnevi trpljenja in milosti. Ker je bilo očitno, da njena zadnja ura nij več daleč, dovolili so jej spovednik, da še jedenkrat bodočo nedeljo prejme Jezusa v presvetem rešnjem Telesu. Tudi dve drugi milosti jej je Bog podelil: prejela je zakrament sv. poslednjega olja, da bi se okrepila za smrtni boj, in milostljivi gospod škof so prišli sami k njej, in jej podelili zakrament sv. birme. Bila je užé preslaba, da bi bila šla v kapelico. Zatorej so njeno sobo z belimi zavésami in sè zelenimi vencí okinčali, da je bila kakor v kapelici. Čeravno slaba, vendar se je ginljivo zahvalila škofu in otrokom, ki so bili nazoči. Sv. birma jo je bila za trpljenje vidno okrepila. Zdelo se jej je, kakor bi se spomnila besed, ki jih je v svojej priprostosti nadškofu v Algieru povedala: „Trpljenje je kratko, a plačilo za trpljenje je v nebesih večno.“ Kadar so jo bolečine prevzele in jej solzé v oči prisilile, treba jo je bilo le opomneti na Boga in nebesa, pa je bila mirna. Naposled je prosila za svoj križec, katerega je zmirom držala v roki. Vse trpljenje je darovala Bogu za svoje neverne rojake, in za svojega nesrečnega očeta. Večkrat se je razjokala, ko se je spomnila očeta, ki so brž ko ne zeló nesrečni in gotovo tudi pravega Boga ne poznajo. Dan pred smrtjo so jo opomnili, naj še moli za svoje rojake Arabljane in Kabile, a ona je dostavila: „in za svojega očeta“; „oh“ rekla je z žalostnim glasom „Bog vé, ali pridejo moj oče v nebesa?“

Tako se jej je približala njena zadnja ura. Helima ali boljše Albina se je dobro bojevala v vseh skušnjavah svojega mladega življenja ter tako tudi dosegla venec zmage. V smrtnem boji so jej podelili spovednik, ki so z očetovsko skrbjo bili pri njej do zadnjega trenutka, še jedenkrat sv. odvezo in papežev blagoslov; odmolili so sè sestrami molitve za umirajoče ter jej povedali še nekatere tolažilne besede. Bolnica nij mogla več govoriti, a njene oči so bile obrnene k nebesom.

V tem smrtnem boji je ležala Helima do družega jutra, ter se je potlej v nazočnosti svoje prednice in ljubih tovarišic, poljubivši križec, ki ga je držala v roki, ločila iz tega sveta.

Tako je Helima srečno končala tek svojega življenja. Na njenem obrazu nij bilo videti nobenega sledú bolečin. Na pol odprte oči in smehljajoče ustne so menda še želele okrogstoječim izreči pristrčno zahvalo!

Otroci v sirotišnici, ki so poprej vsi Helimo ljubili, se zdaj tudi njenega mrtvega telesa nijso baši. Vsi so prišli, da se poslové od nje. Čudili so se njenemu prijaznemu, smehljajočemu obrazu. „Glejte“, reče neko dete, „kako se smeje, ker je pri ljubem Bogu v nebesih!“ Drugi otrok dostavi: „poprej je toliko trpela, a zdaj je srečna, vsega trpljenja je rešena.“ Tretji opomni resno: „ljubega Boga mora pač zeló veseliti, ko vidi, da tudi črni zamorski otroci pridejo v nebesa!“

V tem majhno triletno dete, ki je sedelo pri oknu in gledalo v oblačno nebo, zagleda torišče, kder se je oblak pretrgal in se pokazalo modro nebo. Otrok, tega vesel, zavpije: „ondu-le je šla Albina v nebesa.“ In z otroško priprostostjo pristavi: „zdaj nam bode treba moliti: sv. Albina, prosi za nas!“

Déd in bábica.

(Pustna šala.)

Sinóci so otroci
Hotéli bit' ljudjé,
Vsi preveseli „pusta“
In zadnjega mu dné.

Drobljánci vsake vrste,
Od tod in tam domá,
Držáli se pri plesu,
Kakòr gospod, gospá.

In Mirko, vseh najmlajši,
Domače hiže sin,
Izmislil si veselja
Poseben je način.

Ukrál se je z družico
Po stolbi v dédov hram,
Razgrajajóč po svoje
Vse preobrnil tam.

Dekléce ga umeje,
V pomoč mu prihiti,
Predále ž njim preméta
In vse, kar v njih tiči.

Užé je kóžuh najden
Ter „bambus“ okován,
Klobúk, ovrátnik dédov,
Prišlo je vse na dán:

Ogrínjalo, ki lepše
Vseh pisanih je rut,
In bábičin klobúk z njim,
S peresi ves obsút;

Ter njene rokavíce,
Prostorne in mehke.
„Jaz vá-nje vsa bi zlezla
Od tál do vrh glavé.“

„Ne bodi mi preprósta!
Čemú se šališ zdaj,
Ka praznim nij igračam
Primeren čas ni kraj?

Ogrni rajša ruto,
Klobúk na glávo dej,
Da bábici preljubej
Podobna bodeš prej!

Podvizaj se ter glédi,
Kakó počenjjam jaz:
Poprej bil vnuk sem Mirko,
Zdaj dedov sem obráz!“

„Takój, takój, prijatelj!
Kar móči je, hitim,
A pazi, da v tej sili
Glavé ne izgubím.

Oh — torbice ne vidim
Ni sladkih v njej stvarjím!“
„Ój, Zórica, tí slepa!
Kaj nemaš li očij?

Od róke k tlom tí visi,
A kar se zdí, to je,
Da z jédrcem presladkim
Seznánila si se!“

„Jaz nijsem sama rada,
Zató se ne hudúj;
A ídiva zdaj k plesu,
Vže vabi godba, čuj!“

„Pod pázuho me primi,
Na desno stópi stran!
Ti moja bodi žena,
Jaz mož tvoj spoštován.“

Ko stópita v dvorano,
Brezkončen tam je sméh,
Naglédati otrokom
Nij móči se obéh.

Slovesnimi koraki,
Zavédna si čestí,
Prikimata ozbiljno
V priklòn na vse strani.

„Oj, Zórica in Mirko,
Kakó sta zdaj brdká,
V tej pustnej preobleki
Izvrstna res obá!“

„Kaj ãujem! — Preobleka? —
Kakó se móti svet!
Ne vidite, otroci,
Da dragi svoj sem déd?“

In tá mi je soproga;
Kde Zóra je, ne vém.
A „kólo“ se pričénja,
Prosíti li Vas smém?““

Ded vljudno se priklóni
Pred babico do tál,
Ter njemu se nasméhne
Obrazek nje svetál.

Oh, vse je pripomoglo,
Da spet grmél je sméh,
A starček in starica —
Ležála sta na tléh!

Ponosno in veselo,
Po konci se deržéč,
Ženico mož poprimo
Z njo v „kólu“ se vrtéč.

A kaj se je zgodílo?
To res je prehudó!
Peró se moje vpira
Popísati vse tó!

Najrajša bi molčála,
A tega spet ne smém,
Čitatelj bi se žalil,
In kaj storim potém?

No bodi si, ãe tudi
Ta posel je težák;
Sočútljiv naj posluša,
Kdor prav je poštenják!

Nesrečni kozuh dolgi
Ter palica z glavó,
In ruta vseh najlepša,
In torba pod rokó,

Klobúk širokoglavi,
— Kdo njemu bil bi kos? —
Ovrátnik dédov bridki,
Drezáje v drobni nos!

Lujiza Pesjakova.

Pet sto goldinarjev vreden zajec.

Mirodolska vdova si je bila izposodila iz hranilnice 500 gl., s katerimi je namerávala poravnati vse svoje dolgove. Zavila je novce v robec ter veselo korakala proti domu. Ob cesti pa je stal zelen grmiček, v katerem je z odprtimi očmi spal zajec. Vdova ga užé od daleč zagléda in — tiho stopa do zajčjega ležišča. Rahlo se pripogne ter naglo spečéga zajca pograbi. — „Nu, to me veseli, da imam danes tako srečen dan! Denarje sem lahko izprosila — in vrhu tega sem še brez puške zajca ujela; nu, to bo pečenka, da bo kaj!“ Tako je govorila srečna vdova sama sebi ter je zajčeve vse štiri noge zvezala z robcem. — Zdaj je urneje koračila, da bi hitreje prišla domóv. A v tem tudi zajec nij miroval. Zmuznil si je tri noge iz zavéze in — smuk — skočil je na raván ter hitreje nego kedaj méril polje in ãez kreber gori v bližnjo goro — se vé da s privezanim robcem na zadnji nogi. Mirodolska vdova, bleda kakor smrt, stala je zdaj na cesti brez novcev in brez zajca, ter si mislila: „Varénost in previdnost je pač povsod potrebna!“

Ognjestav Mozirski.

Štiri letni časi.

Pomlad.

Zima je minula, prihaja vesela pomlad. Sever je potihnil, jug piha, led se taja in sneg kopni. Solnce sije prijetnejše in gorkejšo. Kmet se spravlja na polje, da orje in seje; po vinogradih delajo kopači. Otroci se solnejo in skačejo po zeleni trati. Travniki so polni lepih rumenih trobentic, belih zvončkov in marjetic. Tudi prijetno duhtečih vijolic ne manjka. Skorjanček se uže zgodaj vrti v zraku in drobi vesele pesnice; a ko zvečera umolkne, prepeva slavček v grmovji. Pastirji majijo piščali in piskajo na-nje. Živinca se pase po zelenih pašnikih. Pastirice glasno pojó pri čredi, iskajóč si belih binkoštnic in dišečih vijolic. Drevje zeleni in cvetè. Prijetne sapice šumljajo po mladih zelenih peresih. Vso naravo prekriva zeleni, pisani plašč. Iz gozda se glasí kukavica in drugi veseli gozdni prebivalci. Po cvetji šumé čebelice in čmrli. Povsod je vse živo in veselo.

In ti mladina? Pomlad tvojega veselega življenja ti kmalu mine! Mlada leta so zlata in draga leta. Zdaj imaš čas, da se mnogo lepega in koristnega naučiš in navadiš. Zatorej vestno uporabi zlati čas svoje mladosti ter ne zabi besed, ki pravijo:

Otíde nam kmalu pomlad in polét,
Osuje prehitro mladosti se cvét;
Oj skrbi mladina, za cvetje lepó,
Da sadja obilo prineslo ti bo!

Poletje.

Solnce pripéka. Vse zelenje je uže čvrsto in razraščeno. Brez števila cvetic raste in cvetè. Ovočna (sadna) drevesa so uže odcvetela in po zelenih vejah zorí sladko ovočje. Žitno polje lepo rumení in dozréva. Ob juternej zóri kosci po senožetih in travnikih brusijo kosé in sečejo travo. Vročje je, da se nam čelo potí. Na nebu se prikažejo črni oblaki. Vse je tiho; hud piš pribuči in vihar. Drevesa se pripogujejo in lomijo. Po temnih oblakih šviga blisk, grmí in treska. Vlije se huda ploha. A kmalu se zopet zvedrí in lepše posije rumeno solnce. Vse je zopet čvrsto in veselo. — Začenja se žetev. Žnjice hodijo po polji, žanjejo rumeno pšenico in pojejo vesele pesni. Otroci hodijo za njimi in pobirajo klasovje. Mati nesó težakom južino na polje. Moški skladajo snopovje v kozolce, da se posuší. Veseli mlatiči pridejo in pokajo s cepei. Kako prijetno je poletje, ki nam daje potrebnega žita, iz katerega se prideluje vsakdanji kruhek, za katerega vsak dan ljubega Boga prosimo.

Da bi le tudi seme, ki je vsejano v vaše mlado srcé, doneslo nam obílo čvrstega in zdravega klasovja.

Jesen.

Hvala Bogu! dobro létino imamo. Drevje je polno sladkega ovočja; zrelo je. Otroci veselo pobirajo rudeča jabolka, rumene hruške, slive in drugo ovočje ter je nosijo v košare. Po vinskih goricaH se razlega prijetno petje trgačev. Grozdje je zrelo; ljudje ga nabirajo v brente, tlačijo iz njega mošt

in ga nosijo v vinske hrame. — Drevesa se užé rumené, listje odpada. Kosci užé drugič kosijo in spravljajo otavo. Zadnje pridelke spravljajo z njiv in mrzla sapa piše po praznem strnišči. Pridni gospodarji sejejo ozimino. Lastovke in druge ptice selivke jemljó od nas slovó ter se napravljajo v bolj gorke in prijetne kraje. — Planinarji ženó živino z planin in rovtov. Pogostoma dežuje ter vse kaže, da bode kmalu konec prijetnega zelenja in veselega življenja v naravi. Tako mine vse na tem božjem svetu, da se probudí zopet k novej delavnosti, k novemu — življenju.

Zima.

Drevje je izgubilo svojo lepoto in stojí golo; cvetice so ocvetele, in trava po travnikih in senožetih je zvenela. Zdi se nam, kakor bi se nam še sanjalo od lepih cvetic, dreves, od bogatega polja, sladkega ovočja (sadja) in vesele trgatve. Ptice pevke so otišle, pisani metulji in murčki so pomrli, živahne čebelice so se poskrile. Vse je žalostno in tiho. Solnce pozno vzhaja in kmalu zahaja. Nebó je največ oblačno. Noči so temne. Živina ne gre več na pašo. — Iz dimnikov se dviga gost dim. Stari ljudé in otroci sedé v hiši za pečjo. — Predíce pridno kolovrate sučejo in predejo, da po vsej hiši grmí; druge ženske šivajo in pletó nogavice. Moški delajo in popravljajo kmetijsko orodje. Sneg zapade in pobéli polje in travnike. Zemlja počiva, da na pomlad zopet veselo vstane in nam prinese novega veselja, novega življenja.

Otroci! naglo vam teče zlati čas prijetnih mladih dni. Hitro vam mine dan, mesec, mine vam leto za letom. Ne pustite tedaj zlatega mladega časa brez dobička iti v morje — neskončne večnosti!

A. Leban, Mosirski.

Štorklja.

Štorklja je ptica močvirnica. Živí ob velikih močvirjih, mokrih lokah in travnikih, po katerih loví živež sebi in svojim otrokom. Po takih krajih je štorklja ljudém priljubljena žival, kakor pri nas lastavica — in nesrečna je ona hiša, na katerej bi si štorklja ne naredila gnezda. Užé več let je na Ogrskem v nekej vási zmirom na istej strehi gnézdila štorklja, ter za svoje mladiče skrbela. Januško, ki je bil ravno domačo šolo izvršil, naredí si nekega dne šalo, zleze na streho, in ondu štorkljina jajca zamení z gosjimi. Starka tega nij zapazila. Jela je valíti in tako se izvalé konec četrtega tedna štiri mladiči. A kako se štrk (samec) prestraši, ko ugleda mladi rod, a ne svojega plemena. Ropotal je z dolgim kljunom nad ubogo štorkljo ves srdít na ta izródek. Odletí od domačega gnezda, a hitro se zopet vrne z drugimi štrki, svojimi sosedi, da jim pokaže doživelo nesrečo. Vse štrke ta izródek tako razkači, da udarijo čez ubogo štorkljo ter jo mahoma ubijejo. A kdo je bil kriv kazni? Ali ne malopridni Januško, ki si je hotel šalo narediti?

Ne trosi nemíra med srečne ljudi,
Nemir je, ki srečnim veselje kali!

Ognjeslav Mosirski.

Z l a t o.

Zlató je najplemenítejša, najlepša in najdražja kovína, katero so užé v starodavnih časih primerjali solncu in jo stavili nad vse druge kovíne. Barve je rumene, od tod tudi izraz „zlatorumén“. Zmirom se bliščí in nobena rjá

Kit. jci pri izpiranju zlató.

se ga ne prime. Dobiva se navadno čisto ali tudi v večjih kosovih in v drobnem zrnji; naposled tudi kakor pesek in prah v različnem kamenji. Ako tako kamenje razpade, pride zlató v reke in potoke, a iz teh ob povodnji na suho zemljo v pesek. Tacih zlatonósnih rek je mnogo; v našem cesarstvu so

spomina vredne: Dunav, Tisa, Moriš in Drava. Posebno vrednost ima zlató užé zaradi tega, ker se dobiva večjidel čisto in se dadé tako, kakor se je dobilo, precej topíti, kovati in v različno katere stvari izdelovati. Zlató je porazdeljeno po vseh delih sveta, a vendar se nikjer ne najde v posebnej obilosti, zatorej ima tudi med vsemi kovinami največjo ceno. Največ se ga dobiva v Ameriki, zlasti v Kaliforniji, ki leží ob velikem oceanu; zato je ta država dobila tudi imé „zlata dežela“. A tudi v izhodnej Indiji, v Afriki in Avstraliji se najde dosti zlatá. V Evropi se koplje zlato v Uralu na Ruskem; pri Kremenici na Ogrskem in Sedmograškem. Iz Ogrskega nam dohaja najčistejše zlató, ki je pa večjidel v rudah, zato ga je treba čistiti. Tudi v Banatu, v Tirolih, na Saleburškem, Štirske in Česke kopljejo zlató. Ako zlatonosni pesek v vodi mešamo, poséde se zlato zaradi svoje teže na dno in pesek se potlej lahko odpólje, to se pravi zlato izpirati. Tudi v kitajskem cesarstvu, o katerem vam je užé zadnji „Vrtec“ nekoliko povedal, kopljejo zlató. V Junanu na Kitajskem je največja izpiralnica zlatá na svetu in v Jang-tse-kiangu dobé mnogo te cenjene kovine. Denašnja slika vam kaže Kitajce, ki zlató kopljejo in izpirajo.

Pri izpiranju zlatá imajo v Kaliforniji in Avstraliji posebno pripravo, ki se zibelka (cradle) imenuje. Ta priprava je leseno koritce z visečim dnom, ki stoji na zibajočih se nogah, kakor zibelka. Od zgoraj je pritrjena rešetka, v katero se nasuje zlatega kamenja in zlatonosnega peska. Med vednim prilivanjem vode ziblje izpiralec leseno koritce sem ter tja tako dolgo, da kamenje v rešetki popolnem čisto ostane. Potlej izprano kamenje dobro pregleda in ga proč vrže. Iztrebljeni pesek se z vodó vred odteka preko visečega in valovito izrezanega dna lesene zibelke. Kar je zlatá, ga voda ne odnese, ker zaradi svoje teže pada na dno in zaostaja v valovítih zarézah. Zlato se potlej pobere in v nalašč zato narejenih skledah dalje izpira. V Kaliforniji se s tem delom pečajo navadno Kitajci, kakor vam to denašnja podoba kaže. A razven zgoraj omenjene imajo tudi še mnogo drugače narejenih zlatoprarnic.

Ker je zlató precej mehko in posebne vrednosti, zato se nikdar ne izdeluje čisto, ampak vselej se mu primeša nekoliko srebra ali pa bakra. Marka čistega zlata se delí na 24 karatov, in 24 karatno zlato je čisto zlato; 23 karatno ima 23 karatov suhega zlata in 1 karat primése i. t. d.

Zlati novci se zovó zlatníki (cekini). Holandski in avstrijski zlatníki se kujejo iz 23 karatnega, francoski in pruski pa iz 21 $\frac{3}{4}$ karatnega zlatá. Za druge lepoče se jemlje zlató slabejšega jedra.

Vročina, katera raztopí srebro, nij še zadostna, da raztopí zlató. Kosček zlatá, kolikoršen je krajcar, dadé se s kládivom raztolči v tako široke in tenke plóčice, da ž njimi lahko pokriješ po več tisoč krajcarjev.

Iz zlatá izdelujejo zlatarji različne stvari, posebno prstene, uhane, zapétnice, verižice i. t. d. Znano vam je, da človek to, kar posebno cení, rad posvečuje tistemu, kogar spoštuje in čestí, v znamenje posebnega spoštovanja. Zató so sv. trije kralji iz Jutrove dežele prinesli božjemu detetu v Betlehem tudi zlatá v dar. Pobožni kristjani užé od nekđaj z zlatom kítijo one stvari, ki so namenjene v čast božjo, v slavo našega odrešenika Jezu Krista, njegove presvete matere Marije in v čast svetnikov božjih. Venec (lunica) v sredi monštrance, kamor se sv. rešnje Teló dene, narejena je navadno od zlata ali

srebra, ali je vsaj dobro pozlačena. Tako tudi kelih, ki ga mašnik pri sveti maši potrebuje.

Znamenji cesarskega veličanstva, venec in žezlo, narejeni sta od zlata in posuti z dražimi kamenji. Kadar naš presvitli cesar hočejo koga posebno odlikovati za njegove zasluge, podelé mu v znamenje cesarske milosti zvezdo, križec ali pa svetinjo od zlata. Vsako teh znamenj nosi odlikovanec na prsih, viseče ob zlatej verižici ali pisanem traku.

— m —

Razne stvari.

Drobtine.

(Junaška deklica.) Bilo je 1838. leta, da se užgé deklinška šola v Limogosu na Francoskem. Velika množica ljudi je hitela k ognji, da bi pomagala gasiti. V tem trenutju se nekdo oglasi, da je v poslopju ostalo ubožno dekletce. V tem, ko so vsi vpili in Boga pomoči prosili, skoči zala deklica v ponočnej obleki in z razpletenimi lasmi v goreče poslopje rekôč: „pustite, da je jaz rešim!“ Vsi stojé osupnjeni, ter čakajo radovedni, kaj bode z ubogo deklico. Ali junaška deklica se kmalu vrne z otrokom v naročju. Za nekoliko dni jej pošlje francoski kralj Louis Filip zlato svetinjo za njeno junaštvo, a poveljnik francoske vojske jo snubi za ženo in jo tudi dobode. Poveljnik je zdaj predsednik francoske republike — a junaške deklici je ime gospá — Mac Mahon. („Obzor.“)

(Vrednost številke 7 pri meterske meri.) Ako pomnôziš bokalovo ceno sê številom 7, ter od zmnoška odbiješ zadnjo številko, dobodeš litrovo ceno. N. pr.: bokal vina stojí 48 kr., to število pomnôziš sê številko 7, imaš $48 \times 7 = 336$ ako zadnjo številko odbiješ, dobiš 33 kr., in toliko stojí po novej meri liter vina. Izračuni, koliko stojí liter vina, ako je bokal po 54 kr.!

Kratkočasnice.

* „Kako hudo je človeku, ako mora posla imeti pri hiši!“ reče razkačena gospá nepokornej dekli. „To nij ravno tako hudo,“ odgovori dekla, „gospodinjo imeti, to je še hujše!“

* Oče vidéč sina valjajočega se po tleh, kregajo ga in pravijo: „kaj delaš to? le čaj, jaz ti pokažem hlače trgati po tleh!“ — „Ne, ne, oče,“ reče sin „jaz jih užé sam dobro znam!“

* Dva kmeta sta se pred novim letom v krémi prepirala, kako se bode prihodnje leto pisalo. Prvi pravi: „pisalo se bode prestopno leto;“ drugi reče: „to še nij vse; pisalo se bode tudi sê številkami 1876.“ Zdaj se oglasi kmet, ki je pri stranskej mizi dobro na ušesa vlekel, ter reče: „drugo leto se ne bode pisalo niti prestopno niti 1876, ampak pisali ga bojo drugi.“

* „Francè, veš kaj ti povem? Ne druží se z brkovim Lovretom, ker on je tat in malopridnež“, reče Boštjan svojemu sosedu Francetu. „Nij mogoče!“ odgovori France. „Res je, res“ oglasi se zopet Boštjan, jaz ga poznam užé od mladih nog, ker sva oba iz iste fare doma, in ondu so sami tatovi.“

* Kmet, ki je konja kupil od sosedu, ogleduje ga radovedno, rekoč: „zdi se mi, da je konj strašljiv. — „Kaj še, odvrne mu sosed, užé tri noči je sam v hlevu, pa ga nij nič strah.“

Odgonetke narodnih uganek in besedne uganke v 2. „Vrtčevem“ listu.

Odgonetke narodnih uganek:

1. Leto; óno ima 12 mesecev, vsak mesec po 4 tedne, vsak teden po 7 dni in vsak dan se drugače imenuje; 2. Časopis; 3. Ključanica; 4. Luna; 5. Tistemu, ki nam lasé striže.

Odgonetka besedne uganke:

Bled — led.

Prav so jo rešili: Gg. Josip Vidic, naduč. v Št. Pavlu v sav. dol.; Franjo Silvester, naduč. pri sv. Barbari; Janez Kočmut, naduč. v Rušah; Ant. Znidaršič v Premu; Fr. Dovnik v Št. Ujji pri slov. gor.; Dominik Karba v Babincih; Vekoslav Stiasnij, dijak v Ljubljani; Peter Miklavc na Arlici; Anton Kersnik in Franjo Göstl, gimnazijalca v Ljubljani; Fr. Smolič pri Sv. Lovrenci; Ivan Jeglič, učiteljski pripravnik v Ljubljani; Jožef Kosem, učenec v Sevnici; Šola v Cirknem. Andrej Jeglič, gimnazijalec v Gorici. — Marija Pozenel, gospá na Uncu; Terezina Jeršan, gospodična na Uncu; Katinka Švara, gospodična v Kompu; Ljuboslava in Amalija Pivec, gospici na Arlici; Amalija Belar v Ljubljani; Emilija Korošec v Št. Petru na Notranjskem; Marija Debevec v Kamniku; Amalija Martelance, učenka v Barkoli; Olga Haring, učenka v Črnomlji in Micika Raznožnik, učenka v Črnomvrhu.

Trdo vezani „Vrtci“ od poprejšnjih let se že dobé po naslednjej ceni:
 Vrtec od 1871. l. za 1 gl. 30 kr.
 Vrtec od 1874. l. „ 1 „ 50 „
 Vrtec od 1875. l. „ 2 „ — „
 „Vrtca“ od 1872. in 1873. l. nemamo več.

Uredništvo „Vrtčev.“

LISTNICA. Gg. B. D. v G.: Vaša „basen“ nij sestavljena po pravilih. Kdor želi slovenski pisati, treba mu je mnogo čitati in se učiti. — A. M. v Ij.: Legenda „prvi nezadovoljnejš“ ne ugaja „Vrtcu“, ker je premalo zanimiva in tudi slabo na slovensko preložena. Sostavek „na verigi“ ima preveč slovniških in besednih pogreškov. Tako n. pr. grabec namesto: vrabec, tega vendar ne moremo priobčiti. Uredništvu je zelo težavno take spise, ki imajo preveč pogreškov, piliti in potlej priobčevati. Taki spisi pridejo še le tečaj na vrsto, kekar nam družoga, boljšega gradiva primanjkuje. — Pri tej priložnosti prosimo vsacega, kdor nam kako prestavo pošlje, da to tudi pové v svojem podpisu, ker tačih spisov, ki so užé obče znani po drugih nemških knjigah, ne moremo sprejemati v „Vrtcu“, ako prestavljalec tebi nič meni nič svoje imé podpiše, ter prestave za svoje blagó izdá. To nij pošteno in za take spise imamo — koš. — Fr. Z. v N.: Vaša pesen o „mrtvem kanarčku“ nij ugodna za natis. — J. K. v Sevnici: Drugi zvezek gledaliških iger pride na svitlo, kadar se prvega zvezka toliko razprodá, da moremo vse tiskarske troške poravnati. To bodemo o svojem času v „Vrtcu“ naznanili. Poslanih 20 kr. veljá le za prvi zvezek. — E. K. v Št. P.: Vaše vprašanje nij prilično „Vrtcu“, zatorej izostane.

Obrazec za risanje.

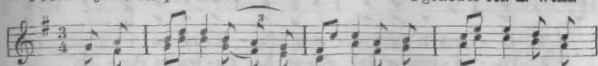
Denašnjemu listu je priložena muzikalna priloga.

Izdatelj, založnik in urednik **Ivan Tomšič**. Tiskala Klein in Kovač (Eger) v Ljubljani.

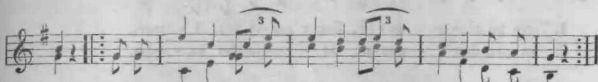
1. Pridni otrok.

Premišljeno in počasno.

Vglasbil Jos. L. Weiss.

1. Ko pri - sve-ti zla - ta zar-ja, Vsta-nem in čez prag hi-
2. Mlad, si - bak sem in ne-zmo-žen, Ven-dar ne brez vse mo-
3. Le - pi ú - ki so za - kla-di V hra-mu mla - de - ga ser-

1. tim, Ter stva - ri vseh go-spo - dar-ja ser-čno mo-lim in če-stim.
2. či: Pri - den bi - ti in po - bo - zen, Nič se mi tež-ko ne zdi.
3. cá; Na - bi - raj-mo si jih ra-di, Mólj, ru - já jih ne kon-ča.

2. Sirota.

Počasno in serčno.

Vglasbil Jos. L. Weiss.

1. Ma-ti zi - blje, lé - po po - je, De-te mi - lo se sme-
2. Ma-ti vmer - je, zla - ta ma - ma, Mi - lo jo - če de - kli-
3. Le za ma - mo ser - ce bi - je, Ma-mo i - šče le o -
4. Tam na grob ji ve - nec de - ne Žlah-nih ro - zic, lép cve-

1. hlja, Še ne vé za tu - ge svo - je, ne za
2. ca, Po ši - ro - kem své - tu sa - ma Se o -
3. kó, Ma - mi le lju - be - zen kli - je, Ma - mo
4. teč. Z vën - cem dě - kli - ca po - vé - ne, Nju zdaj

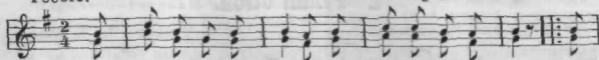

1. za - lo - sti sve - tá.	za - lo - sti sve - ta.
2. zi - ra Mi - li - ca.	zi - ra Mi - li - ca,
3. u - sta kli - če - jo.	u - sta kli - če - jo.
4. nič ne lo - či več.	nič ne lo - či več.

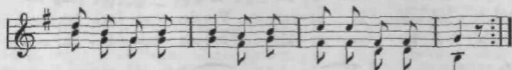
3. Veseli otrok.

Veselo.

Vglasbil Jos. L. Weiss.

1. O - trok ži-vim v ve - se-lji, Ša - lji - vo se i - gram, Vse
2. Pre - pé - vam pe - sni glas-ne, Ko zju - traj se zbu - dim, In

1. gre po mo-jej že-lji, Ker v ser-ci mir i - mam.
2. ka - dar dan u - gas-ne, Od - mo-lim ter za - spim.

4. Zjutraj.

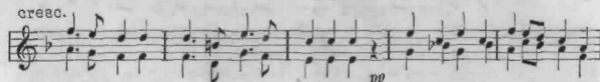
(Drugo berilo stran 15.)

Marcia

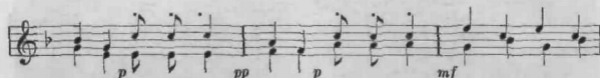
Vglasbil Avg. Leban.

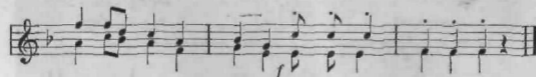
Soln-ce mi-lo pri-sve-ti-lo Le-po nam je čez go-ro, In za-pe-li

so ve-se-li Tič-ki svo-jo pes-ni-co. Tra-la tra-la tra-la - la-la

tra - la - la - la - la tra - la - la - la - la tra - la tra - la

tra - la - la - la tra - la - la - la - la tra - la - la.